

CÁC TIÊU CHUẨN VÀ HƯỚNG DẪN CỦA LIÊN HỢP QUỐC VÀ OSCE VỀ THỰC HIỆN QUYỀN BIỂU TÌNH

PGS.TS Vũ Công Giao -CN Nguyễn Phú Hải – ThsNCS Nguyễn Anh Đức

1.Khung quy định quốc tế

Tự do hội họp hòa bình cần được thống nhất bảo vệ bởi hiến pháp, có nghĩa là tối thiểu nên có một tuyên bố tích cực để đảm bảo cả quyền và nghĩa vụ. Tuy nhiên, Hiến pháp không thể đưa ra các chi tiết hoặc các thủ tục cụ thể. Như vậy, các quy định của Hiến pháp nói chung có thể bị lạm dụng và bản thân nó mang đến một sự tự do không chính đáng với các nhà chức trách.

Do đó, nhiều quốc gia đã ban hành pháp luật cụ thể để điều chỉnh quyền tự do hội họp nhằm cụ thể hóa việc đảm bảo bằng Hiến pháp. Trong những trường hợp đó, pháp luật không nên ức chế khả năng được hưởng những quyền hiến định để hội họp hòa bình, mà thay vào đó nên tạo điều kiện và đảm bảo cho quyền này có được sự bảo vệ. Cụ thể hơn là, luật pháp nên tránh việc tạo ra một hệ thống quan liêu quá mức quy định nhằm tìm cách quy định về tất cả các vấn đề và do đó có thể xâm phạm các quyền cơ bản. Đây là một nguy cơ thực sự ở nhiều nước, và đã được đưa ra như một mối quan tâm đặc biệt của Ủy ban Venice (Cơ quan chuyên trách về Hiến pháp của Hội đồng châu Âu). Về cơ bản, pháp luật quốc gia điều chỉnh tự do hội họp phải phù hợp với tinh thần của các văn kiện quốc tế đã được quốc gia đó phê duyệt, và tính hợp pháp của pháp luật trong nước sẽ được đánh giá dựa theo tính phù hợp với các văn kiện quốc tế. Pháp luật trong nước cũng phải được hiểu và thực hiện phù hợp với khoa học pháp lý có liên quan ở tầm quốc tế và khu vực.

Các tiêu chuẩn quốc tế và khu vực liên quan đến tự do hội họp chủ yếu xuất phát từ hai văn kiện pháp lý: Công ước Quốc tế về các Quyền Dân sự và Chính trị (ICCPR) và Công ước châu Âu về bảo vệ các quyền con người và tự do cơ bản (ECHR), cũng như các Nghị định thư tùy chọn kèm theo. Công ước châu Mỹ về Nhân quyền cũng có giá trị đối với các nước thành viên của OSCE là các quốc gia châu Mỹ.